

Omschakelen naar bio? Doe het vóór 21 april!

<Inleiding>Heb je interesse om met je bedrijf de stap naar bio te zetten? Wil je in 2010 omschakelen? De Vlaamse overheid geeft je een financiële steun in de rug met omschakelingspremies. Neem contact met een erkend controleorgaan en geef je percelen in omschakeling aan op de verzamelaanvraag. Kies ook voor het beste moment voor je bedrijf om te starten met de omschakeling.

<TT1> Eerste stap: aanmelden en contract tekenen

Als je beslist om met je gangbaar bedrijf over te stappen naar de biolandbouw, moet je met je bedrijf altijd een wettelijke omschakelingsperiode doorlopen. In Vlaanderen zijn Integra, afdeling BLIK, Certisys en Quality Partner wettelijk erkende certificerings- en controleorganen.

“Het administratieve begin van je omschakelingsperiode is de aanmelding en de ondertekening van je engagement om de bepalingen van de biologische landbouw na te leven. Binnen de maand gaat een controleur ter plaatse om de noodzakelijke stappen in de omschakeling te bespreken”, aldus Bert De Caluwé van BLIK. “Telkens als de boer een perceel wenst om te schakelen naar biolandbouw, moet hij dit vooraf melden aan het controleorgaan. Als de boer dit jaar nog de overstap wilt maken, kan hij aangifte doen van de betreffende percelen op de verzamelaanvraag van 2010.”

De omschakelingsperiode gaat dus ten vroegste in wanneer je melding hebt gegeven van de percelen die je wilt omschakelen en een contract hebt getekend bij het controleorgaan. Je gaat akkoord dat je bedrijf aan het biologische controlesysteem wordt onderworpen. Dit houdt in dat je alle productievoorwaarden van de biologische landbouw moet naleven.

De wetgeving maakt een onderscheid tussen plantaardige en dierlijke productie. Wens je gefaseerd om te schakelen? Dat kan als je aan bepaalde voorwaarden voldoet.

<TT2> Omschakeling van plantaardige productie

Vooraleer een plantaardig product biologisch mag verkocht worden, moeten de percelen een omschakelingsperiode ondergaan.

De duur van de omschakelingsperiode:

- Voor eenjarige gewassen: 2 jaar, dus best aanmelden vóór het zaaien van gewas of groenten.
- Voor grasland en blijvende voedergewassen: 2 jaar, dus best aanmelden vóór het oogsten.
- Voor andere doorlevende gewassen (bv. fruitbomen): 3 jaar, best aanmelden vóór de oogst.

<TT2> Omschakeling van dieren

De biologische veehouderij vertrekt vanuit het principe van de grondgebondenheid. Je kan kiezen om je bedrijf (grond en dieren) samen om te schakelen en dan dien je de omschakelperiode van 2 jaar te respecteren. De weilanden moeten ook tijdens de omschakelingsperiode volgens het biolastenboek worden beheerd. Vaak kiezen landbouwers er ook voor om gefaseerd om te schakelen: starten met de omschakeling van gronden (akkers en weilanden) en pas in een volgende fase de dieren, die een kortere omschakelperiode hebben.

De duur van de omschakelingsperiode is afhankelijk van de diersoort:

- Runderen, paardachtigen voor vleesproductie: 12 maanden (minimum $\frac{3}{4}$ van hun levensduur)
- Dieren voor melkproductie, kleine herkauwers, varkens: 6 maanden
- Legkippen: 6 weken
- Vleeskippen: 10 weken

<TT1> Wanneer best omschakelen naar bio?

Om de omschakelingsperiode slim door te komen, kies je best voor het meest aangewezen startmoment. Het type van bedrijf speelt hier een belangrijke rol. Natuurlijk is er de voorgeschiedenis en elke bedrijfssituatie is verschillend. Bovendien, wat zijn je plannen? Waar wil je binnen twee of drie jaar staan? Wil je in fases omschakelen of je hele bedrijf in één keer? Het is duidelijk dat het tijdstip om met de omschakeling te starten, zal verschillen van bedrijf tot bedrijf.

Een goed bedrijfsontwikkelingsplan én deskundige begeleiding zijn een absolute must om de omschakelingsperiode goed door te komen. Zo krijg je zicht op de haalbaarheid van biologische landbouw op jouw bedrijf.

<TT2> Grove groenten en glasgroenteteelt: vóór het planten of zaaien

Voor eenjarige groenteteelten schakel je best om net vóór de zaai van de nieuwe teelten, in de lente. Die percelen kunnen nog worden aangegeven op de verzamelaanvraag van 2010.

“De keuze van het tijdstip hangt sterk af van wat je kiest als eerste teelt die je volwaardig bio op de markt wilt brengen na twee jaar omschakelen. Voor winterprei bijvoorbeeld start je in juli 2012 met planten. Dan geeft je het perceel aan ten laatste eind juni 2010. Wanneer je beslist om bio vroege bloemkool te zetten in 2012, kun je nog aangeven op de verzamelaanvraag 2010, want je moet in maart of april 2012 omgeschakeld zijn”, geeft Marc Bleys, biovollegrondsgroenteteeler mee.

Voor de groenteteelt onder glas geldt hetzelfde starttijdstip. Daar zijn ook teelttechnische redenen voor. “In bio is alleen grondteelt toegestaan. In het voorjaar groeien de planten trager, zodat ze minder vatbaar zijn voor ziektes. Bovendien valt, na twee jaar omschakeling, de eerste afzet van je primeurbioagroenten in de lente. Dan is er nog niet zoveel groenteaanbod op de markt en kun je dus een betere prijs genereren”, legt Walter Cambie, ervaren glasgroenteteeler uit. “Ook het najaar kan een geschikte startperiode zijn om dezelfde redenen: tragere groei en lagere ziektegevoeligheid. Na twee omschakelingsjaren start je dan in de herfst met een biowinterteelt, bijvoorbeeld bioveldsla, met verkoop in de eindejaarsperiode”, is zijn advies. “Schakel bij voorkeur zo snel mogelijk om na de laatste bespuiting in de gangbare teelt. De grootste verandering voor wie omschakelt in de glasgroenteteelt is het verbod van substraatteelt en de teeltrotatie, belangrijk om ziektes te voorkomen en bodemverarming tegen te gaan. Gangbare substraatteelers kunnen mits motivatie een verkorte omschakeling van 6 maanden bekomen. Een bewuste keuze voor resistente rassen is onontbeerlijk.”

<TT2> Fruit en meerjarige teelten: vlak voor de pluk

Voor doorlevende gewassen, zoals fruitbomen, geldt een omschakelingsperiode van drie jaar. Je legt je startmoment voor de omschakeling best in de zomer, vlak voor de oogst; bijvoorbeeld voor appels en peren in augustus. De eerste (gangbare) oogst is nog gangbare kwaliteit. De twee volgende oogsten zijn ‘in omschakeling’. Drie jaar na de aanmelding kun je de eerste biologische oogst plukken.

<TT2> Voor akkerbouw: gefaseerde omschakeling

Voor de akkerbouw is een goed teeltplan en gefaseerde omschakeling absoluut noodzakelijk. De gefaseerde omschakeling is financieel het meest haalbaar. Het aanmeldingsmoment en de start van de omschakelingsperiode hangt onder andere af van het teelttype. Bijvoorbeeld: een perceel voor aardappelen kun je best vóór 21 april aanmelden en op de verzamelaanvraag opgeven, zodat de bio-aardappelen twee jaar na het aanmelden gepoot kunnen worden.

<TT2> Melkvee en vleesvee: niet éénduidig

Voor dieren is het tijdstip van omschakeling niet zo van belang. In de melkveehouderij is de omschakeling relatief het eenvoudigst doordat de sector al grondgebonden produceert. Het kan perfect in het najaar als de ruwvoederteelt binnen is. Meestal wordt omgeschakeld voor de verzamelaanvraag.

<TT2> Legkippen en slachtkippen: bij nieuwe investeringen

Vlaamse land- en tuinbouwers maken de bioswitch...

Voor een 'niet-grondgebonden' sector, waartoe de leg- en slachtkippenhouderij behoort, verloopt de omschakeling een stuk moeilijker. Het moment van nieuwe investeringen is misschien een scharniermoment om tot omschakeling over te gaan.

"In het biologische leghennenbedrijf houd je best rekening met de seizoenen. We werken immers niet met een kunstmatig lichtschema zoals in de klassieke leghennenhouderij. Het gemakkelijkste tijdstip om met je omschakeling te starten, is dus de lente. Langer wordende dagen zorgen ervoor dat de kippen snel in leg gaan. De omschakelingsperiode voor weide en buitenloop voor de kippen is 1 jaar. Dit kan verminderd worden tot 6 maanden onder bepaalde voorwaarden. Op de verzamelaanvraag geef je die grond dus aan als in omschakeling", vertelt Isabelle Piesschaert, die al bijna zes jaar met succes een bioleghennenbedrijf heeft.

<TT1> De verzamelaanvraag

Met het verzamelaanvraagformulier kun je steun aanvragen in het kader van pijler 1 (rechtstreekse EU-steun) en van pijler 2 (plattelandontwikkeling). "Voor boeren in omschakeling is vooral rubriek D 'samenvatting van de betalingsaanvragen' belangrijk. Bij 12 D.1 vermeldt de boer de totale oppervlakte van de percelen die hij voorziet voor omschakeling naar de biologische productiemethode", verduidelijkt Wendy Chanet van de dienst Aangiften van het Agentschap voor Landbouw en Visserij. "De aangifte moet gebeuren één maal bij het ALV via de elektronische verzamelaanvraag en één maal bij het controleorgaan zelf. Om in aanmerking te worden genomen als eerste jaar, moet de omschakeling gemeld én gestart zijn bij een erkend controleorgaan ten laatste op 21 april 2010."

"Er blijft wel een koppeling tussen de gegevens die het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) ontvangt en de gegevens waarover de controleorgaan beschikt. De overheid doet navraag bij de controleorgaan of de producent die de omschakelingspremie aanvraagt, zich wel degelijk heeft gemeld. De kennisgeving bij een controleorgaan moet dus altijd voorafgaan aan de aanvraag voor de omschakelingspremie", verduidelijkt Tom Nizet van Certisys.

<TT1> Omschakelen naar bio? Doe het vóór 21 april 2010

Vanaf 2010 wordt aan de landbouwers die de biologische productiemethode toepassen gevraagd hun verzamelaanvraag in te dienen via het e-loket op www.landbouwwlaanderen.be. Je duidt aan bij welk controleorgaan je bent aangemeld en welke percelen je wenst te laten controleren voor certificering. Om de verzamelaanvraag via het e-loket in te vullen, moet je beschikken over een internetaansluiting, een kaartlezer en de code van uw elektronische identiteitskaart.

Vermeld je percelen in omschakeling als je dit jaar van de omschakelingspremie wilt genieten. Voor Vlaanderen is woensdag 21 april 2010 de deadline voor de indiening van de verzamelaanvraag.

TWEE KADERSTUKJES

Overweeg je de bioswitch?

Ben jij op zoek naar een rendabel en duurzaam alternatief voor jouw land- of tuinbouwbedrijf? Biologisch ondernemen is voor vele Vlaamse bedrijven een gunstige strategie. Het betekent wel een ingrijpende verandering in je bedrijfsvoering én in jouw leven als boer of tuinder. Het is een proces van wikken en wegen waarbij je alles goed moet evalueren vooraleer de knoop door te hakken.

- Welke formaliteiten moet ik vervullen?
- Hoe verloopt de omschakelingsperiode en hoe zit het met de controle?
- Waar vind ik de juiste teelttechnische kennis over bio?
- Welke steunmaatregelen bestaan er voor mijn bedrijf?
- Hoe organiseer ik de afzet van mijn bioproducten?

Heb je behoefte aan duidelijke informatie? Blijf niet langer met je vragen zitten!

Vlaamse land- en tuinbouwers maken de bioswitch...

Het project Bio zoekt Boer biedt specifieke dienstverlening en begeleiding aan voor gangbare boeren die willen omschakelen. Bio zoekt Boer steunt je in proces naar de beslissing om biologisch te telen. Bio zoekt Boer geeft informatie en onderzoekt samen met jou de mogelijkheden van bio voor jouw bedrijf. Laat een omschakelplan opstellen dat je zowel teelttechnisch als bedrijfseconomisch zicht geeft op de mogelijkheden van bio voor je bedrijf. Bio zoekt Boer verwijst je door naar deskundigen.

APART KADER

Maak dit jaar de overstap naar bio

Zie jij bio als een interessante uitdaging voor jouw bedrijf? Dan kom je in aanmerking voor omschakelingspremies van de Vlaamse overheid. Om nog in 2010 deze premies te ontvangen, meld je je bij een erkend controleorgaan aan vóór 21 april. Hoogtijd dus om je goed te informeren!

Een verhelderend gesprek kan een doorbraak betekenen.

Neem vrijblijvend contact met Bio zoekt Boer, Sofie Hoste, tel. 0494 98 23 69 of info@biozoektboer.be.

Bio zoekt Boer is een gezamenlijk initiatief van BioForum, ABS en BB. Het project wordt gesteund door de Vlaamse overheid.